

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Bárány Ferrés, Oriol Albert; Fonolleda Riberaygua, Marta, dir. Àlbums il·lustrats per a la sostenibilitat a l'aula de ciències experimentals. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2024. (Grau en Educació Primària)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/301201>

under the terms of the license

ÀLBUMS IL·LUSTRATS PER A LA SOSTENIBILITAT A L'AULA DE CIÈNCIES EXPERIMENTALS

Oriol Albert Bárány Ferrés

Grau en Educació Primària

obafe.uab@gmail.com

Marta Fonolleda Riberaygua

Departament de Didàctica de la Matemàtica i les Ciències Experimentals

marta.fonolleda@uab.cat

Convocatòria de juny

3 de juny del 2024

RESUM

El desenvolupament sostenible ha esdevingut un repte social clau en l'agenda pública, per aquest motiu, l'educació per al desenvolupament sostenible (EDS) i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) han pres molta importància en el nou currículum d'educació primària. Diferents estudis i experiències han demostrat que l'ús de la literatura infantil i juvenil narrativa, en especial els àlbums il·lustrats, són un recurs didàctic amb molts beneficis en l'ensenyament i aprenentatge de les ciències experimentals. Altres estudis demostren que és un recurs infrautilitzat en l'EDS. En aquest context, s'han redactat criteris per a la selecció d'àlbums il·lustrats per a l'EDS i s'han aplicat en la creació d'un corpus de llibres amb caràcter obert i poc moralitzador que convida a la reflexió sense renunciar al plaer estètic propi de la literatura.

PARAULES CLAU

Literatura infantil i juvenil (LIJ), educació per al desenvolupament sostenible (EDS), objectius de desenvolupament sostenible (ODS), àlbum il·lustrat, pensament narratiu.

RESUMEN

El desarrollo sostenible se ha convertido en un reto social clave en la agenda pública, por este motivo, la educación para el desarrollo sostenible (EDS) y los objetivos de desarrollo sostenible (ODS) han tomado mucha importancia en el nuevo currículum de educación primaria. Distintos estudios han demostrado que el uso de la literatura infantil y juvenil narrativa, en especial los álbumes ilustrados, son un recurso didáctico con muchos beneficios en la enseñanza y el aprendizaje de las ciencias experimentales. Otros estudios demuestran que es un recurso infrautilizado en la EDS. En este contexto, se han redactado criterios para la selección de álbumes ilustrados para la EDS y se han aplicado en la creación de un corpus de libros con carácter abierto y poco moralizador que invita a la reflexión sin renunciar al placer estético propio de la literatura.

PALABRAS CLAVE

Literatura infantil y juvenil (LIJ), educación para el desarrollo sostenible (EDS), objetivos de desarrollo sostenible (ODS), álbumes ilustrados, pensamiento narrativo.

ABSTRACT

Sustainable development has become a key social challenge on the public agenda, for this reason, education for sustainable development (ESD) and Sustainable Development Goals (SDGs) have taken on a great deal of importance in the new primary education curriculum. Different studies and experiences have shown that the use of children's and youth's narrative literature, especially picture books, are an educational resource with many benefits for science teaching and learning. Other studies have shown that it is an underused resource when teaching ESD. In this context, it's been written criteria for the selection of illustrated albums for EDS and have been applied in the creation of a corpus of books with an open and demoralizing character that invites reflection without giving up the aesthetic pleasure of literature.

KEYWORDS

Children's and youth literature, education for sustainable development (ESD), sustainable development goals (SDGs), picture book, narrative thinking.

Introducció i plantejament del problema

Aquest article explora l'ús de la literatura infantil i juvenil (d'ara endavant, LIJ) com a recurs didàctic a l'aula de ciències experimentals (d'ara endavant, CCEE), concretament, en l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (d'ara endavant, EDS). S'ha elaborat en el marc del treball de fi de grau del grau en educació primària en la Universitat Autònoma de Barcelona motivat per l'interès personal en el potencial didàctic de la LIJ i els àlbums il·lustrats. Per a la seva elaboració s'ha pres com a referència el TFG de la Neus Ferran, titulat *Àlbums il·lustrats a les classes de ciències de primària* i dirigit per la Conxita Márquez.

Enguany, el desenvolupament sostenible ha esdevingut una qüestió rellevant en el discurs social, econòmic i polític (Ballester-Pardo *et al.*, 2024) i així es va plasmar en el nou currículum d'educació bàsica. En aquest document, els objectius de desenvolupament sostenible (d'ara endavant, ODS) i l'EDS esdevenen, no només un eix transversal del currículum en forma de principi pedagògic i d'objectiu general d'etapa, sinó que formen part de l'estructura curricular (competències, sabers, criteris d'avaluació, etc.) de diferents àrees.

L'ús de la LIJ narrativa, específicament àlbums il·lustrats, com a recurs didàctic ha demostrat múltiples beneficis en l'ensenyament de les CCEE. Així ho evidencien catàlegs com el de Ferran *et al.* (2014) i CESIRE (2020), a més a més, recerques com les d'Almeida i García (2016) i de Bravo *et al.* (2021) evidencien el seu potencial didàctic.

Segons De Sarlo (2017), no s'ha explotat encara amb tot el seu potencial en l'EDS. Tot i l'existència de catàlegs com el de Toril (2021), encara no n'existeix cap format únicament per àlbums il·lustrats de qualitat i gens moralitzadors, com que permeten treballar l'EDS i amb presència majoritària d'obres en català.

L'augment de la producció de la LIJ s'ha traduït en una sobreproducció d'obres estereotípiques, excessivament moralitzadores i de consum ràpid que no enriqueixen l'experiència lectora dels infants (Juan i Reyes-López, 2023).

1. Objectius

Aquest treball té per objectiu elaborar un corpus d'àlbums il·lustrats majoritàriament en català per a abordar diferents temàtiques relacionades amb els ODS proposats per la UNESCO (2018). Per al seu assoliment, s'han plantejat dos objectius específics:

1. Redactar indicadors per a la selecció d'àlbums il·lustrats de LIJ per a parlar sobre els ODS.
2. Crear un corpus d'àlbums il·lustrats de LIJ, majoritàriament en català, per a parlar sobre els ODS.

2. Educació per al Desenvolupament Sostenible en educació primària

Al llarg del segle XIX apareix i es consolida el concepte d'*educació ambiental* (d'ara endavant, EA) en la literatura científica anglosaxona. D'aleshores ençà, la idea de relacionar l'estat del medi i la qualitat de l'educació ha anat prenent força, sobretot a partir dels anys seixanta i setanta del segle XX (Terradas, 2017).

Amb l'aparició del terme *desenvolupament sostenible* els anys noranta del segle XX, va sorgir el terme Educació per al Desenvolupament Sostenible (Casas *et al.*, 2021). D'ara endavant es farà servir aquest terme de forma genèrica i en consonància amb els criteris de la UNESCO sense entrar en el debat entre els diferents corrents, integrant-hi, l'educació ambiental.

Segons la UNESCO (2018), l'EDS es caracteritza per ser una educació:

- Integral i transformadora,
- crítica, orientada a l'acció i l'aprenentatge autònom,
- i interdisciplinària i transdisciplinària.

Es tracta d'un camp de l'educació complex i obert que s'ha bifurcat en diferents corrents i perspectives segons la concepció del medi ambient i la naturalesa del seu ensenyament. Aquestes perspectives l'han enriquit i l'han permès adquirir la base conceptual i metodològica sòlida que té en l'actualitat (Sauvé, 2010). La proposta de l'EDS de la UNESCO se situa en el corrent de la sostenibilitat, a continuació, es poden consultar les seves característiques (vegeu taula 1).

TAULA 1. CARACTERÍSTIQUES DEL CORRENT DE LA SOSTENIBILITAT

Concepció de l'ambient	Recursos del desenvolupament econòmic. Recursos compartits.
Objectius	Promoure un desenvolupament econòmic respectuós respecte als aspectes socials i del medi ambient. Contribuir al desenvolupament sostenible.
Exemples d'estratègies	Estudis de cas, experiència de resolució de problemes, projectes del desenvolupament sostenible.
Lligams amb l'educació científica i tecnològica	Examen del paper de les aportacions de la ciència i la tecnologia en matèria de desenvolupament sostenible; examen dels reptes que planteja; anàlisi dels lligams entre ciència, ètica i política dins del context d'un desenvolupament econòmic preocupat pel medi ambient i l'equitat social.

Traduït de Sauvé (2010)

L'EDS ha estat present en els diferents currículums d'educació primària. Primer sota el nom d'EA i, enguany, i per primer cop, sota aquest nom. Ha esdevingut un eix transversal en l'educació bàsica i ha passat a formar part de l'estructura curricular de diferents àrees de coneixement. Les àrees en què està present són les següents.

- Àrees lingüístiques (Literatura a l'Aran, Llengua Castellana i Literatura, Llengua Catalana i Literatura, Llengua Estrangera i Segona Llengua Estrangera): els ODS estan presents en els criteris d'avaluació i orientacions metodològiques de les competències específiques 6 i 7.
- Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural: estan presents en els objectius específics de l'àrea, s'esmenen com un element clau en l'estructura curricular, estan presents en les competències específiques 6 i 7, en els criteris d'avaluació i les orientacions metodològiques i se'n fa referència als sabers del bloc *Societats i territoris*, en els apartats *reptes del món actual* i *consciència ecosocial*.
- Educació en Valors Cívics i Ètics; se'n fa referència en els criteris d'avaluació de la competència específica 3 i en els sabers del bloc *sostenibilitat i ètica ambiental*.
- Matemàtiques: s'afirma que les matemàtiques són una eina per a la consecució dels ODS.

2.1. Tria dels Objectius de Desenvolupament Sostenible per a la didàctica de les ciències experimentals

Per a l'orientació de les diferents persones que es dediquen a l'educació, la UNESCO (2018) va elaborar una guia per a desenvolupar l'EDS en diferents contextos educatius. En aquesta guia proposen una sèrie d'objectius d'aprenentatge, continguts i temàtiques que es poden treballar i explorar.

En l'elaboració d'aquest treball s'ha fet una tria d'aquells ODS, continguts i objectius de la guia elaborada per la UNESCO (2018) relacionats amb les CCEE a partir dels sabers bàsics que es proposen per l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural segons el decret 175/2022 (vegeu taula 2).

<i>TAULA 2. CONTINGUTS O TEMÀTIQUES SEGONS ELS ODS</i>	
ODS	CONTINGUTS O TEMÀTIQUES ORIENTATIVES
	6.1. Importància de la qualitat i quantitat d'aigua. 6.2. Impactes de la contaminació, abocament i l'emissió de substàncies químiques i materials perillosos en la qualitat de l'aigua.
	7.1. Fonts d'energia renovables i no renovables. 7.2. Impacte mediambiental de les diferents fonts d'energia.
	11.1. Gestió i ús dels recursos naturals renovables i no renovables. 11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans.
	12.1. Impactes mediambientals i socials de la producció i el consum. 12.2. Generació i gestió dels residus (prevenció, reducció, reciclatge, reutilització).
	13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica. 13.2. Efectes d'ecosistemes grans com els boscos, oceans, glaceres i la seva diversitat.
	14.1. Funció dels oceans en la moderació del clima. 14.2. Amenaces en els ecosistemes oceànics i la seva biodiversitat: contaminació, sobrepesca i plàstics.
	15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: pèrdua d'hàbitats, desforestació, sobreexplotació, espècies invasores. 15.2. Espècies en perill d'extinció.
	17.1. Ciutadania global i agents pel canvi. 17.2. Cooperació i accés a la ciència, la tecnologia i la innovació.

Elaboració pròpia a partir d'UNESCO (2018) i Decret 175/2022

3. Literatura infantil i juvenil i àlbums il·lustrats

La producció de LIJ representa poc més d'un 11% de la producció literària a l'estat (Ministerio de Cultura y Deporte, 2023). Aquest gran volum d'obres ha fet proliferar una gran quantitat de llibres amb un caràcter excessivament moralitzador, de consum ràpid i amb una intenció concreta que no busquen produir un plaer estètic en els infants (Juan i Reyes-López, 2023), *llibres que no són res* (Patte, 1988 citat per Colomer *et al.*, 2018).

En aquest context de sobreproducció, esdevé clau el paper de la persona medidora, encarregada de seleccionar llibres concrets per a accions concretes (Juan, 2020). Cap corpus de LIJ serà universal o estàndard, ja que no existeix una fórmula única per a la mesura de l'adequació i qualitat de les obres literàries, sinó que és el lector l'encarregat de valorar aquests aspectes a partir del seu bagatge lector (Colomer *et al.*, 2018).

Les autores, però, recomanen evitar obres plenes d'elements estereotipats i tòpics que busquen en els infants una lliçó moral i ignoren el plaer estètic propi de la literatura en la selecció d'un corpus de llibres per a infants.

Imatge 1 Recomanació literària de la secció infantil d'una gran superfície comercial. Elaboració pròpia.

Els àlbums il·lustrats han esdevingut una forma d'expressió artística única en què el text (llenguatge verbal), la imatge o il·lustracions (llenguatge visual) i el suport (llenguatge seqüencial) interaccionen i segueixen una concatenació articulada pàgina a pàgina. La diversitat gran d'organitzacions possibles i la interacció entre els tres llenguatges l'han convertit en un format molt popular en la LIJ.

És important diferenciar entre llibres il·lustrats i àlbums il·lustrats, ja que es tracta de dos formats diferents. En els llibres il·lustrats, el llenguatge verbal serveix per a la narració i les il·lustracions serveixen per descriure i facilitar la comprensió del text al públic lector. En canvi, en els àlbums il·lustrats, el text, les il·lustracions i el suport conformen un ens inseparable i cooperen per a expressar un missatge únic i amb múltiples interpretacions (Nikolajeva i Scott, 2001; Van der Linden, 2015).

3.1. Literatura infantil i juvenil narrativa a l'aula de ciències experimentals

Els gèneres discursius hegemònics a l'aula de CCEE són l'exposició i l'argumentació. Aquests gèneres permeten donar explicacions transparents als fenòmens científics estudiats sense enfrontar-se al determinisme i la no intencionalitat dels agents naturals (Koval, 2022).

Aquests gèneres textuais, però, els manquen elements clau per a la seva comprensió: seqüència, intenció i causalitat, elements propis dels textos narratius.

Els textos narratius tenen un enorme poder sobre la imaginació i experiència humana a causa de l'anomenat "efecte narratiu". Són més fàcils de recordar, comprendre i interioritzar, per aquest motiu, des de la didàctica de les CCEE suggereixen integrar-lo en qualsevol de les seves formes en els diferents nivells d'ensenyament (Adúriz-Bravo i Revel, 2016; Koval, 2022).

Persones expertes en la didàctica de les CCEE han estudiat els beneficis i els reptes que implica l'ús de la LIJ narrativa i els àlbums il·lustrats en l'aula de CCEE. Alguns dels beneficis que s'han registrat en la literatura són:

1. Millora la comprensió de textos científics, en tant que permet a l'alumnat manejar explicacions cada cop més complexes i recordar-les millor (Adúriz-Bravo i Revel, 2016) i del domini del llenguatge científic (García i Pérez, 2016).
2. Fomenta un aprenentatge social, perquè, beneficia la comunicació i relacions socials entre iguals (Guerrero *et al.*, 2023), global, perquè permet treballar diferents continguts amb un mateix recurs (Benites *et al.*, 2021; Ruiz, 2014) i competencial, perquè permeten transferir els coneixements a altres contextos (Adúriz-Bravo i Revel, 2016).
3. Permet comprendre la ciència de manera més humanitzada i envoltada d'uns valors socials concrets (Márquez i Pau-Custodio, 2020) i a interpretar la ciència com una activitat sense associar-la a cap gènere en concret (Altun, 2019; Calvo, 2019).
4. Ha demostrat un augment en la motivació i el compromís amb la ciència (Ruiz, 2014; Adúriz-Bravo i Revel, 2016).

De la mateixa manera, el seu ús també implica nous reptes.

1. Les il·lustracions dels àlbums il·lustrats poden contenir informació científicament inexacta o errònia (Altun, 2019; Walan, 2017). Els àlbums il·lustrats no tenen una intenció científica, sinó estètica i literària. Altun (2019) proposa explicitar aquestes diferències entre ciència i ficció als infants en l'explotació didàctica de l'obra i Bruguière *et al.* (2007) i Bruguière i Tunnincliffe (2017) proposa un pas més cap endavant i dur a terme una lectura problematitzada, que els permeti connectar el contingut científic de l'àlbum, l'experiència dels infants i els seus sabers científics.
2. Existeix un decalatge entre l'edat recomanada de lectura, que correspon a l'habilitat lectora esperada dels infants, i la temàtica o aprofundiment dels continguts que treballa (Aguirre *et al.*, 2014). La lectura en veu alta o la fragmentació per parts del contingut poden ser solucions per a aquest problema.

En educació primària, la majoria de les experiències que s'han registrat parteixen d'àlbums il·lustrats, ja que permeten parlar sobre sabers tan diversos com l'interior de la terra (Badillo, Couso, Márquez i Martínez, 2018), la velocitat (Carbó i López, 2022) o la reproducció dels conills (Badillo, Cuadras, Marín i Márquez, 2018), entre d'altres.

3.2. Literatura infantil i juvenil i educació per al desenvolupament sostenible

Per a treballar l'EDS, els docents compten amb un ampli ventall de recursos, tant en paper com en la xarxa (unitats didàctiques o situacions d'aprenentatge, experiments, horts escolars, hotels d'insectes, vídeos i documentals, etc.), tanmateix, no s'ha explotat tot el potencial de la LIJ com a recurs didàctic (De Sarlo, 2017).

Des dels seus inicis, la LIJ s'ha fet servir com una eina per a l'ensenyament i transmissió d'uns valors socials concrets als infants (Colomer *et al.*, 2018). Per aquest motiu, des dels anys seixanta en endavant, la crisi ambiental va esdevenir un tema central en moltes històries per a infants (Almeida i García, 2016).

En un món cada cop més sensibilitzat amb la crisi climàtica, artistes i editorials especialitzats en LIJ, aposten, cada cop més, per obres impregnades de valors relacionats amb la sostenibilitat. Balça i Carrillo (2019) les anomenen *Literatura Infantil i Juvenil Ecologista* (d'ara endavant, LIJE).

Balça i Carrillo (2019) van constatar que moltes obres de LIJE tenen una intenció d'instrucció moralista i alerten que ha d'esdevenir una eina que fomenti el pensament crític de l'alumnat i el sensibilitzi sobre l'estat del medi ambient.

Almeida i García (2016) destaquen el gran potencial de la LIJE per a l'EDS i en proposen una classificació per ajudar als docents a explorar llibres LIJE. Segons la seva recerca, aquestes històries es poden classificar en cinc grups no exclusius.

- A. Històries que fan servir animals o la natura per a transmetre valors morals relacionats amb la vida en societat. Un exemple d'aquestes obres són les faules. El seu potencial, tot i que sigui petit, depèn de l'explotació didàctica que se'n faci.
- B. Històries sobre aspectes sobre ecologia, llençant una mirada a la comprensió de conceptes propis de l'ecologia. Es tracta d'històries que presenten conceptes de l'ecologia en forma narrativa per al seu aprenentatge i transmeten valors sobre la natura.
- C. Històries que apel·len a la sensibilitat cap a la natura i/o a la seva conservació. Són històries que evidencien la bellesa de la naturalesa i transmeten un missatge ambientalista de conservació.
- D. Històries sobre la relació de l'ésser humà amb altres éssers vius i amb la natura en general. Parlen sobre qualsevol relació entre l'ésser humà i els éssers vius o la natura, sovint fan èmfasi en l'impacte negatiu de les seves accions per sensibilitzar els infants sobre aquestes actes.
- E. Històries sobre problemes ambientals i la seva resolució. Històries semblants a la categoria D, però amb un tractament holístic, posant el focus en la perspectiva global del problema.

Per a la seva anàlisi, Balça i Carrillo (2019) van prendre el relleu d'Almeida i García (2016) i van elaborar un guió per a l'anàlisi de la LIJE tenint en compte, alhora, l'EDS, la didàctica de la llengua i la literatura i la didàctica de les ciències experimentals (annex 5). El sistema de classificació i el guió d'anàlisi pretenen esdevenir eines útils per a l'exploració i explotació didàctica de les obres en tot el seu potencial.

En l'actualitat, encara costa trobar experiències que combinin la LIJE i l'EDS. Destaca l'experiència de Bravo *et al.* (2021) sobre la conservació i cura dels éssers vius i el seu entorn a partir d'obres LIJE.

4. Metodologia

Per a assolir els objectius plantejats es va seguir el següent procés:

1. Realització d'entrevistes semiestructurades a diferents persones expertes en la didàctica de les CCEE en educació primària (Nuria López i Conxita Martínez) per definir l'oportunitat d'innovació i concretar els objectius del treball (annex 1).
2. Elaboració del marc teòric i estat de la qüestió.
3. Tria dels ODS relacionats amb les ciències experimentals i les temàtiques proposades per la UNESCO (2018) a partir del currículum d'educació primària.
4. Concreció de les fonts per a la selecció dels àlbums, vegeu 5.1.
5. Proposta dels criteris de selecció dels llibres.
 - 5.1. Adaptació dels criteris científics, vegeu 5.3.1.
 - 5.2. Adaptació de l'eina d'anàlisi literària, vegeu 5.3.2.
6. Anàlisi i avaluació dels àlbums il·lustrats.
 - 6.1. Anàlisi científica, vegeu annex 4.
 - 6.2. Anàlisi literària, vegeu annex 6.
7. Elaboració i publicació d'un catàleg en línia per a la promoció del corpus.

4.1. Fonts per a la selecció dels àlbums il·lustrats

Tots i cadascun dels àlbums triats havia de complir condicions:

- a) En primer lloc, havien d'estar disponibles a la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) perquè les escoles interessades hi tinguin assegurat el seu accés
- b) En segon lloc, totes les obres triades havien de ser àlbums il·lustrats.

Per a la selecció inicial dels àlbums es van consultar les següents fonts.

- Personal de la Biblioteca Central de Cerdanyola (Cerdanyola del Vallès).
- Guies publicades a internet de biblioteques o altres serveis (Ajuntament de Badalona, 2022; Biblioteca Montserrat Abelló, 2022; CESIRE, 2020; ELIC del Servei Educatiu de la Garrotxa, 2022; Grup de treball Filadores del Vallès Occidental-II, sd; Toril, 2022).
- Seleccions d'obres en articles sobre LIJ i LIJE (Balça i Carrillo, 2019; Fernández, 2019; Nodis, 2021; Vouillamoz, 2021; Martínez-Carratalá *et al.*, 2023).
- Coneixements personals.

Després de consultar-les, es van triar un total de 80 obres (vegeu annex 3) que van ser analitzades i triades a partir dels criteris d'anàlisi científica i literària.

4.2. Criteris d'anàlisi

4.2.1. Criteris científics

Per a l'elaboració dels criteris científics, es va prendre com a referència els criteris proposats per Ferran *et al.* (2014), simplificats en l'acrònim CONTE, els quals es van adaptar (vegeu taula 3) a la naturalesa d'aquest treball (vegeu annex 2).

Amb l'aplicació d'aquest criteri només 22 dels 80 llibres, complien els cinc ítems de l'acrònim (vegeu annex 4).

TAULA 3. CRITERIS DE TRIA D'ÀLBUMS IL·LUSTRATS PER A L'APROXIMACIÓ ALS ODS	
CONTINGUT RELACIONAT AMB ELS ODS	
C	S'identifiquen fenòmens, continguts i idees clau vinculats als ODS de la manera més explícita i acurada possible a l'edat dels infants.
ORIGINA PREGUNTES O ACTIVITATS D'INDAGACIÓ SOBRE LA SOSTENIBILITAT	
O	La seva lectura origina preguntes d'interès científic per la sostenibilitat a partir del seu contingut per iniciar i desenvolupar indagacions per tal de respondre-les.
NARRACIÓ AMB CONTINGUT LITERARI	
N	La narració i ús del llenguatge verbal, visual i seqüencial de l'àlbum il·lustrat té contingut literari adequat.
TEMES TRANSVERSALS I RELLEVÀNCIA DE L'EDS	
T	L'àlbum il·lustrat permet treballar l'EDS a través del pensament crític, sense caure en el dogmatisme ni l'adormiment, l'orientació a problemes, la participació i col·laboració social i la vinculació de l'aprenentatge formal i informal.
EXPERIÈNCIA DE QUALITAT LITERÀRIA	
E	L'obra està avalada a diferents revistes (faristol, CLIJ, el garbell) i llocs web (Babar, la col·leccionista, llibres al replà, tàndem), o persones expertes en LIJ (Biblioteca Rosa Sensat, Llibreria la Petita, Llibreria Casa Anita).

Elaboració pròpia a partir de Ferran et al. (2014)

4.2.2. Criteris literaris

El criteri literari escollit va ser una adaptació de l'eina d'anàlisi literària proposada per Balça i Carrillo (2019) perquè incorpora en un mateix model, la didàctica de la llengua i la literatura i la didàctica de les CCEE i es van adaptar i simplificar els criteris a la naturalesa d'aquest treball (vegeu annex 5).

D'aquestes anàlisis, es van seleccionar únicament aquelles obres que contenen elements interessants per a l'educació literària i l'EDS en educació primària, sota els principis de selecció de qualitat, diversitat i adequació. Finalment, la selecció final per al catàleg va ser d'un total de 18 llibres, distribuïts en els diferents cicles (vegeu annex 6).

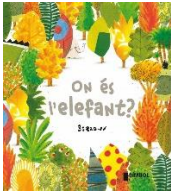
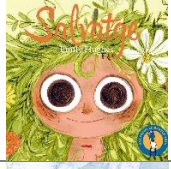
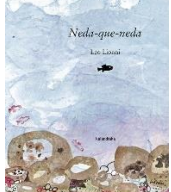
4.3. Depuració final de la base de dades

Finalment, per evitar duplicats en les obres del corpus es va establir un criteri de tria d'editorials petites, poc conegudes o especialitzades en LIJ per sobre d'editorials més conegudes o no especialitzades en LIJ.

5. Resultats

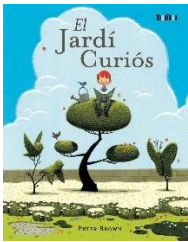
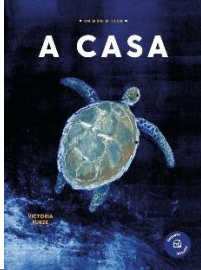
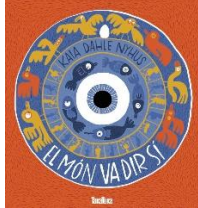
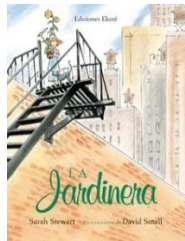
Després de l'aplicació del criteri científic a la tria dels àlbums i dels criteris literaris, s'han seleccionat 18 àlbums il·lustrats. A continuació es presenta cadascun dels àlbums il·lustrats i la seva coberta, els ODS i temàtiques de les quals parla dividits per cada cicle. Les obres de les quals no es disposa d'una traducció al català s'han marcat amb un asterisc (*).

TAULA 4. ÀLBUMS IL·LUSTRATS SELECCIONATS PER A CICLE INICIAL

	<i>On és l'elefant?</i> (Barroux, 2016a)		13.1. Efectes d'ecosistemes grans com els boscos.
	<i>On és l'estrella de mar?</i> (Barroux, 2016b)		15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: pèrdua d'hàbitats.
	<i>Salvatge</i> (Hughes, 2014)		13.1. Efectes d'ecosistemes grans com els oceans.
	<i>Neda-que-neda</i> (Lionni, 2010)		14.2. Amenaces en els ecosistemes oceànics i la seva biodiversitat: contaminació.
	<i>La nena dels pardals</i> (Pennypacker, 2010)		15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: espècies invasores.
			17.2. Cooperació i accés a la ciència, la tecnologia i la innovació.
			17.1. Ciutadania global i agents pel canvi.

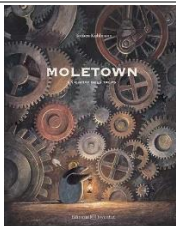
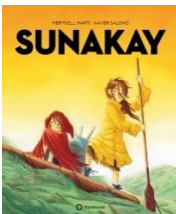
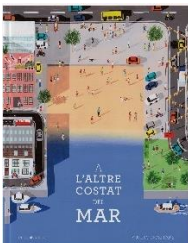
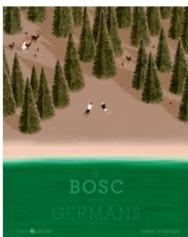
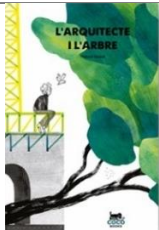
Elaboració pròpia. Cobertes de les editorials i els autors i autores.

TAULA 5. ÀLBUMS IL·LUSTRATS SELECCIONATS PER A CICLE MITJÀ

	<i>El jardí curiós</i> (Brown, 2010)	 	11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans. 13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica. 17.1. Ciutadania global i agents pel canvi.
	<i>La unió fa la força. Una història de gallines</i> (Cardon, 2017)		17.2. Cooperació i accés a la ciència, la tecnologia i la innovació.
	<i>A casa</i> (Furze, 2019)		14.2. Amenaces en els ecosistemes oceànics i la seva biodiversitat: plàstics.
	<i>El llapis</i> (Kim, 2023)	 	12.1. Impactes mediambientals i socials de la producció i el consum. 15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: desforestació.
	<i>El món va dir sí</i> (Nyhus, 2019)		13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.
	<i>La jardinera</i> (Stewart, 2012)*	 	11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans. 13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.

Elaboració pròpia. Cobertes de les editorials i els autors i autores

TAULA 6. ÀLBUMS IL·LUSTRATS SELECCIONATS PER A CICLE SUPERIOR

	<i>Moletown. La ciutat dels talps</i> (Kuhlmann, 2015)		11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans.
			12.1. Impactes mediambientals i socials de la producció i el consum.
			13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.
	<i>Sunakay</i> (Martí i Salomó, 2021)		13.2. Efectes d'ecosistemes grans com els oceans.
			14.2. Amenaces en els ecosistemes oceànics i la seva biodiversitat: contaminació.
	<i>A l'altre costat del mar</i> (Noritake, 2023)		11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans.
			12.2. Generació i gestió dels residus (prevenció i reducció).
			13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.
	<i>El bosc dels germans</i> (Noritake, 2022)		14.2. Amenaces en els ecosistemes oceànics i la seva biodiversitat: contaminació.
			15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: sobreexplotació.
	<i>L'arquitecte i l'arbre</i> (Rassat, 2020)		11.2. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans.
	<i>Off</i> (Salomó, 2014)		7.2. Impacte mediambiental de les diferents fonts d'energia.
	<i>Un hivern equivocat</i> (Vitale, 2023)		12.1. Impactes mediambientals i socials de la producció i el consum.
			13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.
			15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: pèrdua d'hàbitats

Elaboració pròpia. Cobertes de les editorials i els autors i autores

El corpus complet s'ha sintetitzat i recollit en un catàleg digital que es pot consultar en aquest enllaç <https://sites.google.com/view/albumseds/inici>. S'hi pot consultar informació referent a l'obra: dades bibliogràfiques (autor, il·lustrador, editorial, etc.), l'enllaç a l'aladí (catàleg digital de la XBM), una imatge de la seva coberta i una breu descripció a partir de la seva anàlisi científica i literària.

ALBUMS IL·LUSTRATS PER LA SOSTENIBILITAT

El bosc dels germans

- Autora i il·lustradora: Yukiko Norikake (<https://www.yukikonorikake.com/>)
- Editorial: Coco Books
- Any de publicació: 2022
- Link aladi: <https://aladi.diba.cat/record:bn986097-53?at>

ANÀLISI CIENTÍFICA

Contingut EDS

ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles

- 11.3. Ecologia urbana i com la natura s'adapta als assentaments humans.

ODS 13. Acció climàtica

- 13.1. Causes i conseqüències de la crisi climàtica.

ODS 15. Acció climàtica

- 15.1. Amenaces en ecosistemes terrestres i la seva biodiversitat: sobreexplotació.

Origins preguntes

Algunes preguntes que poden sorgir:

- Amb quin germà t'identifiques més?
- Quin és el futur de cada germà?

Narració literària

La simplicitat de la narració ens permet reflexionar:

Temes transversals

- Consum i producció.
- Natura i ésser humà.

Experiència literària

- *El gasheli*.
- *Factotum*.

ANÀLISI LITERÀRIA

Característiques literàries

- Narrador multilingüe.
- Diferents punts de vista.

Classificacions

- Natura per transmetre valors.
- Sensibilitat cap a la natura.
- Conservació de la natura.
- Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius.

Imatge 2 Model del catàleg. Elaboració pròpia.

Conclusions

Aquest treball és una aportació a l'aproximació dels ODS i l'EDS a l'aula de CCEE en l'educació primària amb àlbums il·lustrats. Es va constatar que, tot i que existeixen indicis dels beneficis del treball de l'EDS a través dels àlbums il·lustrats narratius, és un recurs poc explorat (De Sarlo, 2017). Recentment, han aparegut alguns catàlegs com el de Toril (2021), així i tot, encara no s'havien elaborat criteris per a la seva tria ni per assegurar-se que siguin oberts i poc moralitzadors, de manera que permetin la reflexió i, alhora, el gaudi estètic en els infants.

En aquest context, s'ha portat a terme un treball d'elaboració i selecció d'àlbums il·lustrats per a l'EDS en Educació Primària. En primer lloc, es van adaptar criteris d'anàlisi científica i literària d'àlbums il·lustrats de LIJ per a l'aula de ciències experimentals a la naturalesa de l'EDS. La redacció i aplicació dels criteris ha estat una tasca clau en l'elaboració d'aquest treball, ja que l'ha dotat d'una base metodològica sòlida i l'aplicació sistemàtica dels criteris ha garantit rigor a la tria dels àlbums.

Els ODS més presents en aquest catàleg són el 13 (acció climàtica), l'11 (ciutats i comunitats sostenibles) i el 12 (consum i producció responsables). En canvi, el 7, el 15 i el 17 han estat poc presents en la tria mentre que el 7 (energia neta i assequible), el 15 (vida terrestre) i el 17 (aliança pels objectius) no estan tan presents en aquesta tria.

El paper del docent com a mediador en el mercat de la LIJ, està lligat amb el seu bagatge lector (Colomer *et al.*, 2018). L'establiment de criteris de qualitat científica i literària d'àlbums LIJE ha estat essencial per a determinar les obres que fomenten el pensament crític i no l'empren com una eina per a la instrucció dels infants (Balça i Carrillo, 2019).

En les anàlisis científiques, s'ha constatat que gran part dels llibres estaven sobrecarregats de valors sostenibles molt explícits amb la intenció d'instruir els infants en la sostenibilitat sense donar lloc a cap mena d'interpretació possible, com passa amb *¿Dónde están los peces?* (Kearney, 2021), en què uns personatges que surten del no-res expliquen els infants algunes estratègies de sostenibilitat com el reciclatge de manera contextualitzada, com es pot veure en la imatge 4.

Imatge 3 Interior del llibre *¿Dónde están los peces?* (Kearney, 2021)

La depuració de la base de dades ha servit per donar a conèixer editorials petites, poc conegudes, com Tramuntana o Vegueta Infantil, o especialitzades en LIJ, com com Flamboyant o Libros del Zorro Rojo, a mestres que no comptin amb un gran bagatge lector perquè després les puguin identificar més endavant en les seves tries.

Aguirre *et al.* (2014) advertien que, en l'explotació didàctica de la LIJ a l'aula de CCEE i per a l'EDS, existia decalatge entre l'edat recomanada de lectura i la complexitat científica del llibre. En l'elaboració del catàleg, s'ha prioritzat l'edat dels continguts per sobre de l'edat de lectura perquè s'ha considerat que la lectura en veu alta per part de la persona mediadora simplifica la tasca de comprensió lectora, com es veu en *El món va dir sí* (Nyhus, 2019) es fa servir un llenguatge ric molt líric, propi d'una obra per a cicle superior, però explora breument la història de la relació dels éssers vius que han poblat la Terra amb els recursos naturals fins a arribar a l'actualitat, contingut adequat per a cicle mitjà.

En el desenvolupament d'aquest treball, ens hem trobat amb diferents limitacions. Entre d'altres, l'establiment d'unes condicions inicials de format i de disponibilitat per a la selecció dels àlbums ha exclòs del corpus nombroses obres que també poden tenir aplicacions didàctiques a l'aula de CCEE i per a l'EDS en educació primària.

Al llarg del desenvolupament d'aquest treball, ha estat essencial la redacció i aplicació sistemàtica d'uns criteris explícits de tria perquè és l'única eina de la qual disposem els educadors, metres i professors com a mediadors entre els llibres i l'alumnat en un mercat sobresaturat d'obres de consum ràpid.

Per a futures investigacions, es proposa redactar guies de lectura i propostes per a l'explotació didàctica dels llibres que conformen aquest catàleg o elaborar un corpus més ampli amb llibres amb novetats editorials per a totes les etapes educatives (educació infantil, educació secundària), o amb altres formats, com podria ser els llibres de coneixement.

BIBLIOGRAFIA

- Adúriz-Bravo, A. i Revel, A. (2016). El pensamiento narrativo en la enseñanza de las ciencias. *Inter-Ação*, 41 (3), 691-704. <http://dx.doi.org/10.5216/ia.v41i3.41940>
- Aguirre, C., Fernández, R. i Harris, C. (2014). Propuestas para el tratamiento de la Competencia Matemática y de Ciencias a través de la literatura infantil en Educación Infantil y Primaria. *Números*, 85, 25-39. <https://hdl.handle.net/10578/4932>
- Ajuntament de Badalona (2022). *Recull de recursos educatius sobre contaminació marina per plàstics*. <https://drive.google.com/file/d/1zP5OEat1JQuOY4-FZFXmFkrCl-qO6PmA/view>
- Almeida, A. i García, B. (2016). Las competencias científica y ambiental a través de la literatura infantil. *Multiárea*, 8, 134-146. <https://doi.org/10.18239/mard.v0i8.1075>
- Altun, D. (2019). From story to science: the contribution of reading fiction and hybrid stories to conceptual change with young children. *Children & Society*, 33, 453-470. <https://doi.org/10.1111/chso.12321>
- Badillo, E., Couso, D., Márquez, C. i Martínez, N. (2018). Llegint un àlbum il·lustrat per expressar el model Terra. *Guix*, 450, 32-37. <https://ddd.uab.cat/record/199900>
- Badillo, E., Cuadras, M. L., Marín, A., Martí, L. i Márquez, C. (2018). Un problema de conills. L'àlbum il·lustrat per establir connexions entre matemàtiques i ciències. *Guix*, 443, 69-74
- Balça, Â i Carrillo, M. C. (2019). Literatura infantil y juvenil ecologista y educación mediambiental. Aportacions desde la didáctica de la lengua y la literatura. Dins M. Campos i M.C. Quiles (eds) *Repensando la didáctica de la lengua y la literatura. Paradigmas y líneas emergentes de investigación* (pp. 191-204). Visor libros. <http://hdl.handle.net/10174/26387>
- Ballester-Pardo, I., Martínez-Carratalá, F. A. i Ruiz-Bañuls, M. (2024). Educación literaria, herramientas digitales y ODS: Análisis de percepciones entre el alumnado universitario en formación. *Revista Prisma Social*, (45), 97-116. <https://revistaprismasocial.es/article/view/5406>

- Barroux (2016a). *On és l'elefant?*. Símbol editors
- Barroux (2016b). *On és l'estrella de mar?*. Símbol editors
- Benites, C., Bolsan, A. P., Soares, A. i Souza, E. (2021). El uso de la historia el árbol del número mágico para la enseñanza de ciencias y matemáticas. *Bio-grafía*. <https://revistas.pedagogica.edu.co/index.php/bio-grafia/article/view/14732>
- Biblioteca Montserrat Abelló (2022). *Guies bibliogràfiques: objectius de desenvolupament sostenible*. https://issuu.com/bibmontserratabello/docs/maleta_17_ods_-complet
- Bravo, B., García, S. i Pérez, J. M. (2021). Cuentos para despertar el sentido crítico ambiental. *Alambique*, 104, 22-28. https://www.researchgate.net/publication/350671715_Cuentos_para_despertar_el_sentido_critico_ambiental
- Brown, P. (2010). *El jardí curiós*. Takatuka
- Bruguière, C. i Tunnicliffe, S. D. (2017). Reading a fictional storybook in a primary science lesson: narrative reasons and scientific reasons. *Enseñanza de las ciencias*, Núm. Extra, 4503-4508. <https://ddd.uab.cat/record/183686>
- Bruguière, C., Errera, J. P., Héraud, J. L. i Rembotte, X. (2007). Mondes possibles et compréhension du réel. La lecture d'un album en cycle 2 comme source de questionnement scientifique. *Aster*, 44, 69-106. https://www.persee.fr/doc/aster_0297-9373_2007_num_44_1_1466
- Burton, V. L. (2022). *La casita*. Lata de Sal
- Calvo, M. E. (2019). Científicas e inventoras a través de los cuentos. *IQUAL*, 2, 147-170. <https://doi.org/10.6018/iQual.340701>
- Carbó, V. i López, N. (2022). On vas caputxeta? O com cal fer física a primària. *Guix*, 485, 15-19
- Cardon, L. (2017). *La unió fa la força: una història de gallines*. Tramuntana
- Casas, M., Hernández, A., Márquez, D. L. i Márquez, L. H. (2021). La educación ambiental: evolución conceptual y metodológica hacia los objetivos del desarrollo sostenible. *Universidad y Sociedad*, 13(2), 301-310. http://scielo.sld.cu/scielo.php?script=sci_abstract&pid=S2218-36202021000200301

- CESIRE (2020). *Literatura i ciència a l'aula*. <https://sites.google.com/xtec.cat/literatura-i-ciencia/p%C3%A0gina-principal>
- Colomer, T., Manresa, M., Ramada, L. i Reyes, L. (2018). *Narrativas literarias en educación infantil y primaria*. Síntesis
- De Sarlo, G. (2017). El despertar de la conciencia ecológica a través de la literatura infantil y juvenil. Didáctica de la literatura y educación medioambiental. *Revista Iberoamericana de Ciencia, Tecnología y Sociedad*, 12(35), 217-228. <https://ojs.revistacts.net/index.php/CTS/article/view/28>
- DECRET 175/2022, del 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 8762 § Disposicions generals (2022). <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=938401>
- ELIC del Servei Educatiu de la Garrotxa (2022). *Llegeix i canvia el món*. <https://serveiseducatiu.xtec.cat/garrotxa/general/lectures-per-salvar-el-mon/>
- Fernández, F. (2019). Llibres que parlen de compromís social. *Faristol*, 89, 30-31. <https://www.clijcat.cat/faristol/article-cercat/Llibres-que-parlen-de-compromis-social>
- Ferran, N., Levrero, G. i Márquez, C. (2014). Àlbums il·lustrats a la classe de ciències. Criteris per a la selecció. *Ciències*, 27, 26-33. <https://doi.org/10.5565/rev/ciencies.71>
- Furze, V. (2019). *A casa*. Vegueta Infantil
- García, S. i Pérez, J. M. (2016). Enseñanza de las ciencias naturales en educación primaria a través de cuentos y preguntas mediadoras. *Revista Internacional de Investigación e Innovación en Didáctica de las Humanidades y las Ciencias*, 3, 101-122. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5833864>
- Grup de treball de Filadores del Vallès Occidental-II (Terrassa) (s.d.). *Guia de lectura dels ODS*. <https://genius.diba.cat/ods>
- Guerrero, R., López, M. J., Medina, S. i Ramos, J. J. (2023). Los cuentos como recurso didáctico para trabajar los Objetivos de Desarrollo Sostenible en Educación Primaria. Apreciaciones del profesorado en formación. *Foro Educativo*, 40, 195-220. <https://doi.org/10.29344/07180772.40.3471>
- Hughes, E. (2014). *Salvatge*. Libros del zorro rojo

- Juan, A. (2020). El cuento de nunca acabar: reflexiones sobre selección literaria e infancia. *Cuadernos de literatura infantil y juvenil*, 298, 24-31
- Juan, A., Reyes-López, L. (2023). *La lectura literària a primària: orientacions per a l'ensenyament de la literatura*. Generalitat de Catalunya. <http://hdl.handle.net/20.500.12694/5710>
- Kearney, B. (2021). *¿Dónde están los peces?*. Dorling Kindersley
- Kim, H. (2023). *El llapis*. Libros del zorro rojo
- Koval, M. I. (2022). Ciencia y "narratividad". Hacia una clasificación de los usos de la narración en ciencias exactas y naturales. *Letras*, 93(138), 152-167. <https://doi.org/10.30920/letras.93.138.11>
- Kuhlmann, T. (2015). *Moletown: la ciutat dels talps*. Juventut
- Lionni, L. (2010). *Neda-que-neda*. Kalandraka
- Márquez, C. i Pau-Custodio, I. (2020). Acercar la ciencia a los jóvenes a través de las novelas: la experiencia de un club de lectura. *Interfaces Da Educação*, 11(32), 662-687. <https://doi.org/10.26514/inter.v11i32.4016>
- Martí, M., Salomó, X. (2021). *Sunakay*. Flamboyant
- Martínez-Carratalá, F. A., Miras, S. i Rovira-Collado, J. (2023). Estrategias de composición del espacio visual en el álbum para la reflexión ecocrítica. *Pangeas*, (5), 29-44. <https://doi.org/10.14198/PANGEAS.24665>
- Ministerio de Cultura y Deporte (2023). *Estadística de la Edición Española de Libros con ISBN. Resultados*. [Data set]. <https://www.cultura.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/cultura/mc/culturabase/libro/resultados-libro.html>
- Nikolajeva, M., Scott, C. (2001). *How picture books work*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203960615>
- Nodis, R. (2021). Una mirada ecocrítica en la literatura infantil y juvenil: «El valor del agua» de Julio Llamazares y «Le Révolté de Savines» de Alain Surget. Dins B. Echaury i J. Ori (Eds.) *Nuevos horizontes de la literatura comparada (Vol. 2): Literatura y naturaleza: voces ecocríticas en poesía y prosa* (pp. 158-164). Sociedad Española de Literatura General y Comparada (SELGIC)
- Noritake, Y. (2022). *El bosc dels germans*. Coco Books

- Noritake, Y. (2023). *A l'altre costat del mar*. Coco Books
- Nyhus, K. D. (2019). *El món va dir sí*. TakaTuka
- Pau-Custodio, I. (2018). Novel·les a la classe de ciències: una nova mirada a les narratives de ficció. *Ciències*, 35, 22-27. <https://doi.org/10.5565/rev/ciencies.391>
- Pennypacker, S. (2010). *La nena dels pardals*. Joventut
- Salomó, X. (2014). *Off*. Flamboyant
- Sauvé, L. (2010). Educación científica y educación ambiental: un cruce fecundo. *Enseñanza de las ciencias*, 28(1), 5-18. <https://doi.org/10.5565/rev/ensciencias.3617>
- Stewart, S. (2012). *La jardinera*. Ekaré
- Terradas, J. (2017). Educació ambiental: d'on venim, on anem. Una visió personal. Dins Diputació de Barcelona (Ed.) *Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem?*. Diputació de Barcelona. https://llibreria.diba.cat/cat/llibre/educacio-ambiental_58193
- Toril, R. (Coord.) (2021). *Verde que te leo verde. Guía de literatura infantil, medio ambiente y ODS*. Organismo Autónomo Parques Nacionales. <https://www.miteco.gob.es/ca/ceneam/recursos/materiales/verde-quete-leo-verde21.html>
- UNESCO (2018). *Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible. Objectius d'aprenentatge*. UNESCO Catalunya. <https://fundaciobofill.cat/publicacions/educacio-als-objectius-de-desenvolupament-sostenible>
- Van der Linden, S. (2015). *Álbum[es]*. Ekaré
- Vouillamoz-Pajaro, N. (2021). Ecocrítica y Literatura Infantil y Juvenil. La naturaleza en el álbum ilustrado. Dins B. Echauri i J. Ori (Eds.) *Nuevos horizontes de la literatura comparada (Vol. 2): Literatura y naturaleza: voces ecocríticas en poesía y prosa* (pp. 146-157). Sociedad Española de Literatura General y Comparada (SELGIC)
- Walan, S. (2017). Teaching children science through storytelling combined with hands-on activities – a successful instructional strategy?. *Education 3-13*, 47(1), 34-46. <https://doi.org/10.1080/03004279.2017.1386228>

ANNEXES

Annex 1. Entrevistes semiestructurades per identificar l'oportunitat d'innovació

A continuació es presenta una taula-resum de les entrevistes informals que es van fer per identificar la temàtica o la línia de treball.

Nom	Nuria López	Conxita Márquez
Àmbit	XTEC, CESIRE	UAB
Publicacions	Carbó i López (2022)	Ferran, Levrero i Márquez (2014) Márquez i Pau-Custodio (2020)
Què pot aportar la literatura a la didàctica de les CCEE?	La literatura és un recurs que ens pot servir com un IMPULS per treballar la realitat que ells (els infants) coneixen des de la imaginació. També és un MEDIADOR cap a la ciència, de manera més suau i lúdica. Per a infants tant grans com petits ens pot servir, ja que no fa complicat fer ciències, també és un FACILITADOR. També dona lloc a PROPOSTES INTERDISCIPLINÀRIES ENTRE LLENGUA I CCEE, perquè també es treballa a través de la construcció del llenguatge.	Ens porta a confrontar la FICCIÓ I LA REALITAT, veure un nen que vola ens fa pensar que no volem en la realitat, el que transforma la literatura com una eina per a treballar el PENSAMENT CRÍTIC des de la ciència. També ens porta a confrontar la creativitat i la sistematització pròpia de les ciències.
Quines línies de treball estan encara per explorar?	L1. Construir caixes i propostes amb els materials del CESIRE perquè els mestres ho tinguin tot fet i només calgui portar-los a l'aula. L2. Redactar propostes didàctiques en els llibres del CESIRE que no en tinguin. L3. Triar un tema o model i fer selecció de contes, procés contrari al que es va fer en la selecció del CESIRE.	Proposa una línia semblant a la L3 proposada per la Nuria. L4. Actualitzar la base de dades del CESIRE, amb obres ben triades i que no estiguin descatalogades.

Annex 2. Elaboració del criteri científic a partir de l'adaptació del criteri CONTE (Ferran *et al.*, 2014)

PROPOSTA ORIGINAL DE FERRAN ET AL. (2014)		ADAPTACIÓ	
CONTINGUT CIENTÍFIC O MODEL CIENTÍFIC		CONTINGUT RELACIONAT AMB ELS ODS	
C	Dins l'àlbum il·lustrat s'identifiquen fenòmens, continguts i idees clau vinculats als models científics. Es valora que aquests siguin el més explícits possible, acurats i adequats als alumnes.	S'identifiquen fenòmens, continguts i idees clau vinculats als ODS de la manera més explícita i acurada possible a l'edat dels infants.	
ORIGINA PREGUNTES O ACTIVITATS D'INDAGACIÓ		ORIGINA PREGUNTES O ACTIVITATS D'INDAGACIÓ SOBRE LA SOSTENIBILITAT	
O	La seva lectura origina preguntes d'interès científic a partir d'idees clau presents, promou maneres de pensar-mirar de la ciència i permet iniciar i desenvolupar indagacions per tal de contestar les preguntes.	La seva lectura origina preguntes d'interès científic per la sostenibilitat a partir del seu contingut per iniciar i desenvolupar indagacions per tal de respondre-les.	
NARRACIÓ ATRACTIVA		NARRACIÓ AMB CONTINGUT LITERARI	
N	La narració és original, creativa, divertida, que "enganxa". També es consideren les il·lustracions, atès que poden explicar tant com el text, i fins i tot aquestes poden incorporar elements de sorpresa com pop-up, solapes, textures, etc.	La narració i ús del llenguatge verbal, visual i seqüencial de l'àlbum il·lustrat té contingut literari adequat.	
TEMES TRANSVERSALS I ASPECTES DESTACABLES		TEMES TRANSVERSALS I RELLEVÀNCIA DE L'EDS	
T	En el text es poden identificar valors i continguts d'altres àrees i/o aspectes destacables com errors o malentesos científics; la possibilitat d'experimentar, formats no habituals, etc.	L'àlbum il·lustrat permet treballar l'EDS a través del pensament crític, l'orientació a problemes, la participació i la col·laboració social i la vinculació de l'aprenentatge formal i informal.	
EXPERIÈNCIA GRATIFICANT		EXPERIÈNCIA DE QUALITAT LITERÀRIA	
E	Tant la lectura de l'àlbum com les activitats didàctiques associades han de proporcionar experiències gratificants.	L'obra està avalada a diferents revistes (faristol, CLIJ, el garbell) i llocs web (Babar, la col·leccionista, llibres al replà, tàndem), o persones expertes en LIJ (Biblioteca Rosa Sensat, Llibreria la Petita, Llibreria Casa Anita).	

Annex 3. Llista d'àlbums triats per a la seva anàlisi

La llista inicial dels àlbums triats va ser la següent:

1. Albo, Pablo (2023). *L'abominable núvol fètid*. CB Fun Readers
2. Barroux (2016). *Benvinguts*. Símbol editors
3. Barroux (2016). *On és l'elefant?*. Símbol editors
4. Barroux (2016). *On és l'estrella de mar?*. Símbol editors
5. Barroux (2022). *T'estimo balena blava*. Símbol editors
6. Basté, X. (2015). *Glú, el viatge d'una goteta d'aigua*. El cep i la nansa
7. Belhadj, N. (2022). *El retorn del llop*. Zahorí Books
8. Benedetti, M. (2012). *Árboles*. Libros del zorro rojo
9. Berloso, L. (2020). *El bosc que més m'estimo*. La Galera
10. Berloso, L. (2020). *El mar que més m'estimo*. La Galera
11. Boisrobert, A. (2012). *La selva del peresós*. Cruïlla
12. Boisrobert, Anouck (2017). *Océano*. Libros del zorro rojo
13. Böll, H. i Bravo, E. (2013). *Lección de pesca*. Dibbuku
14. Brown, P. (2010). *El jardí curios*. TakaTuka
15. Burton, V. L. (2022). *La casita*. Lata de sal
16. Cabré, J. (2019). *L'any del blauet*. Estrella Polar
17. Cardon, L. (2017). *La unió fa la força. Una història de gallines*. Tramuntana
18. Cardon, L. (2021). *La unió fa l'èxit. Una història de gallines*. Tramuntana
19. Chica, C. (2017). *Yokãï*. Fulgencio Pimentel
20. Collette, C. (2022). *L'edat del bosc*. Booklia
21. Davies, B. (2019). *La tortugueta i el mar*. Brúixola
22. Desmond, J. (2015). *La ballena azul*. Kókinos
23. Dios, O. (2022). *Granota de tres ulls*. Estrella polar
24. Eve, R. (2020). *Quan el glaç es fon*. Zahorí Books
25. Eve, R. (2020). *Quan la selva desapareix*. Zahorí Books
26. Falls, B. (2023). *Dalt del turó!*. Andana editorial
27. Fehr, D. (2023). *Construïm una presa*. Pípalà
28. Fernández, S. (2022). *El bosc és casa nostra*. Abuenpaso
29. Figueras, N. (2023). *La visita*. Kalandraka
30. Fleischman, P. (2013). *El diario de las cajas de fósforos*. Juventud
31. Furze, V. (2019). *A casa*. Vegueta Infantil
32. Gottuso, P. (2020). *Desde 1800*. Kalandraka

33. Herrero, Y. (2020). *Canvi climàtic*. Literara libros
34. Hughes, E. (2014). *Salvatge*. Libros del zorro rojo
35. Ignofsky, R. (2019). *El meravellós planeta Terra*. Estrella Polar
36. Jankéliowitch, A. (2017). *Una tierra para mañana*. SM
37. Jeffers, O. (2018). *Som aquí. Notes per viure al planeta Terra*. Andana Editorial
38. Jha, R. (2018). *Agua*. Planeta
39. Kåre, J. (2020). *Glaç*. Símbol editors
40. Kearney, B. (2021). *¿Dónde están los peces?*. Dorling Kindersley
41. Kim, H. (2023). *El llapis*. Libros del zorro rojo
42. Knapman, T. (2019). *Historias de ríos*. Edelvives
43. Kuhlman, T. (2015). *Moletown. La ciutat dels talps*. Joventut
44. Landen, N. (2018). *El kayak amarillo*. Astronave
45. Innocenti, R. i Lewis, J. P. (2010). *La Casa*. Kalandraka
46. Lionni, L. (2010). *Neda-que-neda*. Kalandraka
47. Llamazares, J. (2011). *El valor del agua*. Cuatro azules
48. Macurová, K. (2022). *Com és que no plou*. Tramuntana
49. Majewski, M. (2023). *Papallona*. Ediciones Ekaré
50. Martí, M. i Salomó, X. (2021). *Sunakay*. Flamboyant
51. Martin, M. (2018). *Un río*. Editorial Planeta
52. Martínez, R. (2008). *La historia del Rainbow Warrior*. Kalandraka
53. Mealer, B. i Kamkwamba, W. (2018). *El niño que domó el viento*. B de Blok
54. Miralles, A. i Ruiz, E. (2017). *Wáluk. La gran travesía*. Astiberri
55. Moreau, L. (2021). *¡A jugar fuera!*. Patio Editorial
56. Morris, J. (2010). *L'os blanc. Conte inspirat en una llegenda inuit*. ING Edicions
57. Negrescolor, J. (2019). *La ciutat dels animals*. Zahorí Books
58. Noritake, Y. (2022). *El bosc dels germans*. Coco Books
59. Noritake, Y. (2023). *A l'altre costat del mar*. Coco Books
60. Nyhus, K. D. (2019). *El món va dir sí*. Takatuka
61. O'Meara, K. (2023). *Una flor menuda i màgica*. Baula
62. Pennypacker, S. (2010). *La nena dels pardals*. Joventut
63. Portell, J. (2019). *L'home d'aigua*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat
64. Rassat, T. (2020). *L'arquitecte i l'arbre*. Coco Books
65. Rimbau, R. (2019). *Lota la Catxalota*. Takatuka
66. Rohde, M. G. (2019). *SOS Monstres de veritat amenacen el planeta*. Zahorí Books

67. Rosati, I. (2009). *L'home d'aigua*. Kalandraka
68. Sala, C. (2011). *Petita història d'un plantador de cases*. Cruïlla
69. Salomó, X. (2014). *Off*. Flamboyant
70. Sánchez, F. (2013). *Quan el mar va desaparèixer*. Juventut
71. Sanz, I. (2013). *El hombre que abrazaba a los árboles*. Edelvives
72. Silverstein, S. (2015). *L'arbre generós*. Kalandraka
73. Solé, C. (2023). *Un dia de pluja i flors*. Kalandraka
74. Stewart, S. (2012). *La jardinera*. Ekaré
75. Tan, S. (2018). *La ciudad latente*. Barbara Fiore Editora
76. Thoreau, H. D. (2017). *Un any als boscos*. Símbol editors
77. Vaicenavičienė, M. (2019). *¿Qué es un río?*. Oceano travesía
78. Vidal, M. (2023). *On és casa meva?*. Cruïlla
79. Vitale, I. (2023). *Un hivern equivocat*. Vegueta
80. Weightman, M. (2019). *A lo largo del río*. Edelvives

Annex 4. Anàlisi de les obres amb els criteris científics

N.	Dades bibliogràfiques	ODS	Tema	C	O	N	T	E	VALORACIÓ
1	Albo, Pablo (2023). <i>L'abominable núvol fètid</i> . CB Fun Readers	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
2	Barroux (2016). <i>Benvinguts</i> . Símbol editors	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
3	Barroux (2016). <i>On és l'elefant?</i> . Símbol editors	13 15	Desforestació. Relació é. humà-entorn.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
4	Barroux (2016). <i>On és l'estrella de mar?</i> . Símbol editors	13 14	Contaminació del mar. Relació é. humà-entorn.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
5	Barroux (2022). <i>T'estimo balena blava</i> . Símbol editors	14	Contaminació per plàstics en el mar.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
6	Basté, X. (2015). <i>Glú, el viatge d'una goteta d'aigua</i> . El cep i la nansa	6 14	Importància i utilitat de l'aigua.	X	-	-	-	-	NO ADEQUAT
7	Belhadj, N. (2022). <i>El retorn del llop</i> . Zahorí Books		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
8	Benedetti, M. (2012). <i>Árboles</i> . Libros del zorro rojo		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
9	Berlós, L. (2020). <i>El bosc que més m'estimo</i> . La Galera	13 14	Contaminació del mar. Relació é. humà-entorn.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
10	Berlós, L. (2020). <i>El mar que més m'estimo</i> . La Galera	13 14	Contaminació del mar. Relació é. humà-entorn.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
11	Boisrobert, A. (2012). <i>La selva del peresós</i> . Cruïlla	13 15	Desforestació. Relació é. humà-entorn	X	-	-	-	-	NO ADEQUAT
12	Boisrobert, Anouck (2017). <i>Océano</i> . Libros del zorro rojo	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
13	Böll, H. i Bravo, E. (2013). <i>Lección de pesca</i> . Dibbuku	12 13	Importància del consum i producció sostenible.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
14	Brown, P. (2010). <i>El jardí curios</i> . TakaTuka	11 13 17	Ciutadania activa i agent del canvi. Importància de l'acció individual	X	X	X	X	X	ADEQUAT
15	Burton, V. L. (2022). <i>La casita</i> . Lata de sal		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
16	Cabré, J. (2019). <i>L'any del blauet</i> . Estrella Polar		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						

N.	Dades bibliogràfiques	ODS	Tema	C	O	N	T	E	VALORACIÓ
17	Cardon, L. (2017). <i>La unió fa la força. Una història de gallines</i> . Tramuntana	17	Col·laboració per a la consecució dels objectius.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
18	Cardon, L. (2021). <i>La unió fa l'èxit. Una història de gallines</i> . Tramuntana	17	Col·laboració per a la consecució dels objectius.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
19	Chica, C. (2017). <i>Yokāi</i> . Fulgencio Pimentel	13 15	Relació e. humà-natura. Valoració de la natura i la biodiversitat.	-	X	X	-	X	NO ADEQUAT
20	Collette, C. (2022). <i>L'edat del bosc</i> . Booklia	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
21	Davies, B. (2019). <i>La tortugueta i el mar</i> . Brúixola	14	Contaminació per plàstics al mar. Efectes en la biodiversitat.	X	X	X	X	-	NO ADEQUAT
22	Desmond, J. (2015). <i>La ballena azul</i> . Kókinos	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
23	Dios, O. (2022). <i>Granota de tres ulls</i> . Estrella polar		MASSA SENZILL PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA						
24	Eve, R. (2020). <i>Quan el glaç es fon</i> . Zahorí Books	13	El desglaç. Efectes en la biodiversitat.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
25	Eve, R. (2020). <i>Quan la selva desapareix</i> . Zahorí Books	15	Desforestació	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
26	Falls, B. (2023). <i>Dalt del turó!</i> . Andana editorial	17	Col·laboració pels objectius i per l'accés a la ciència	X	X	X	X	X	ADEQUAT
27	Fehr, D. (2023). <i>Construïm una presa</i> . Pípala	17	Importància de la col·laboració. Capacitat de reconstrucció	X	-	X	-	X	NO ADEQUAT
28	Fernández, S. (2022). <i>El bosc és casa nostra</i> . Abuenpaso		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
29	Figueras, N. (2023). <i>La visita</i> . Kalandraka	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
30	Fleischman, P. (2013). <i>El diario de las cajas de fósforos</i> . Juventud	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
31	Furze, V. (2019). <i>A casa</i> . Vegueta Ediciones	14	Contaminació per plàstics en ecosistemes marins.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
32	Gottuso, P. (2020). <i>Desde 1800</i> . Kalandraka	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
33	Herrero, Y. (2020). <i>Canvi climàtic</i> . Literara libros		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						

N.	Dades bibliogràfiques	ODS	Tema	C	O	N	T	E	VALORACIÓ
34	Hughes, E. (2014). <i>Salvatge</i> . Libros del zorro rojo	15	Espècies invasores i fora del seu hàbitat	X	X	X	X	X	ADEQUAT
35	Ignotsky, R. (2019). <i>El meravellós planeta Terra</i> . Estrella Polar		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
36	Jankéliowitch, A. (2017). <i>Una tierra para mañana</i> . SM		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
37	Jeffers, O. (2018). <i>Som aquí. Notes per viure al planeta Terra</i> . Andana Editorial	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
38	Jha, R. (2018). <i>Agua</i> . Planeta		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
39	Kåre, J. (2020). <i>Glaç</i> . Símbol editors		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
40	Kearney, B. (2021). <i>¿Dónde están los peces?</i> . DK	14	Contaminació per plàstics en ecosistemes marins.	X	-	-	-	-	NO ADEQUAT
41	Kim, H. (2023). <i>El llapis</i> . Libros del zorro rojo	13 15	Implicacions de la producció d'objectes quotidians.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
42	Knapman, T. (2019). <i>Historias de ríos</i> . Edelvives	6	Els rius i la seva importància	X	X	-	X	-	NO ADEQUAT
43	Kuhlman, T. (2015). <i>Moletown. La ciutat dels talps</i> . Joventut	11 12 13	Consum responsable. Causes i conseqüències del canvi climàtic.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
44	Landen, N. (2018). <i>El kayak amarillo</i> . Astronave	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
45	Innocenti, R. i Lewis, J. P. (2010). <i>La Casa</i> . Kalandraka	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
46	Lionni, L. (2010). <i>Neda-que-neda</i> . Kalandraka	17	Col·laboració pels objectius i per la	X	X	X	X	X	ADEQUAT
47	Llamazares, J. (2011). <i>El valors del agua</i> . Cuatro azules		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
48	Macurová, K. (2022). <i>Com és que no plou</i> . Tramuntana	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	X	X	X	X	X	NO ADEQUAT
49	Majewski, M. (2023). <i>Papallona</i> . Ediciones Ekaré	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	X	X	X	X	X	NO ADEQUAT
50	Martí, M. i Salomó, X. (2021). <i>Sunakay</i> . Flamboyant	13 14	Contaminació en ecosistemes marins. Plàstics al mar	X	X	X	X	X	ADEQUAT

N.	Dades bibliogràfiques	ODS	Tema	C	O	N	T	E	VALORACIÓ
51	Martin, M. (2018). <i>Un río</i> . Editorial Planeta	14	Importància i ús dels rius. Conseqüències del seu ús.	X	X	X	-	X	NO ADEQUAT
52	Martínez, R. (2008). <i>La historia del Rainbow Warrior</i> . Kalandraka	17	Col·laboració i accions contra el canvi climàtic. Ciutadania global i agent del canvi.	X	X	X	-	X	NO ADEQUAT
53	Mealer, B. i Kamkwamba, W. (2018). <i>El niño que domó el viento</i> . B de Blok	7	Història personal d'una persona real.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT
54	Miralles, A. i Ruiz, E. (2017). <i>Wáluk. La gran travesía</i> . Astiberri	NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT							
55	Moreau, L. (2021). <i>¡A jugar fuera!</i> . Patio Editorial	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
56	Morris, J. (2010). <i>L'os blanc. Conte inspirat en una llegenda inuit</i> . ING Edicions	CAP	CAP RELACIONAT AMB ELS ODS SELECCIONATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
57	Negrescolor, J. (2019). <i>La ciutat dels animals</i> . Zahorí Books	13	Relació e. humà-natura.	X	-		-	-	NO ADEQUAT
58	Noritake, Y. (2022). <i>El bosc dels germans</i> . Coco Books	11 12 13 15	Causes de la crisi climàtica. Conseqüències en el medi.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
59	Noritake, Y. (2023). <i>A l'altre costat del mar</i> . Coco Books	11 12 13 14	Contaminació del mar. Efectes en la població.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
60	Nyhus, K. D. (2019). <i>El món va dir sí</i> . Takatuka	13	Causes humanes de la crisi climàtica. Conseqüències en el medi ambient.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
61	O'Meara, K. (2023). <i>Una flor menuda i màgica</i> . Baula	CAP	CAP DELS TRIATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
62	Pennypacker, S. (2010). <i>La nena dels pardals</i> . Joventut	17	Ciutadania agent del canvi	X	X	X	X	X	ADEQUAT
63	Portell, J. (2019). <i>L'home d'aigua</i> . Publicacions de l'Abadia de Montserrat	NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT							
64	Rassat, T. (2020). <i>L'arquitecte i l'arbre</i> . Coco Books	13	Petjada humana de l'arquitectura en l'entorn. Relació e.humà-natura.	X	X	X	X	X	ADEQUAT

N.	Dades bibliogràfiques	ODS	Tema	C	O	N	T	E	VALORACIÓ
65	Rimbau, R. (2019). <i>Lota la Catxalota</i> . Takatuka	6 14	Brutícia del mar. Contaminació per plàstics.	X	-	X	-	-	NO ADEQUAT
66	Rohde, M. G. (2019). <i>SOS Monstres de veritat amenacen el planeta</i> . Zahorí Books		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
67	Rosati, I. (2009). <i>L'home d'aigua</i> . Kalandraka	6	CAP DELS TRIATS	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
68	Sala, C. (2011). <i>Petita història d'un plantador de cases</i> . Cruïlla		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
69	Salomó, X. (2014). <i>Off</i> . Flamboyant	7	Fonts d'energia i els seus efectes en el medi. Energia neta.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
70	Sánchez, F. (2013). <i>Quan el mar va desaparèixer</i> . Juventut	6	Importància de l'aigua i la quantitat d'aigua.	X	X	X	-	X	NO ADEQUAT
71	Sanz, I. (2013). <i>El hombre que abrazaba a los árboles</i> . Edelvives		NO COMPLEIX EL REQUISIT DE FORMAT						
72	Silverstein, S. (2015). <i>L'arbre generós</i> . Kalandraka	13	Cura del planeta i dels recursos naturals que ens dona.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
73	Solé, C. (2023). <i>Un dia de pluja i flors</i> . Kalandraka	CAP	CAP DELS TRIATS	-	-	-	-	-	
74	Stewart, S. (2012). <i>La jardinera</i> . Ekaré	11 13	Ecologia urbana. Ciutadania global i agents pel canvi.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
75	Tan, S. (2018). <i>La ciudad latente</i> . Barbara Fiore Editora		NO APTA PER A EDUCACIÓ PRIMÀRIA (MOLT COMPLEX)						
76	Thoreau, H. D. (2017). <i>Un any als boscos</i> . Símbol editors	CAP	Importància de valorar la natura, des de la filosofia.	-	-	-	-	-	NO ADEQUAT
77	Vaicenavičienė, M. (2019). <i>¿Qué es un río?</i> . Oceano travesía	6	Importància i ús del riu. Conseqüències del mal ús de l'aigua. Èmfasi en el vessant cultural.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
78	Vidal, M. (2023). <i>On és casa meva?</i> . Cruïlla	13	Acció pel canvi climàtic.	X	X	X	-	X	NO ADEQUAT
79	Vitale, I. (2023). <i>Un hivern equivocat</i> . Vegueta	13 15	Adaptacions al canvi climàtic.	X	X	X	X	X	ADEQUAT
80	Weightman, M. (2019). <i>A lo largo del río</i> . Edelvives	14	Importància del riu.	X	X	X	-	-	NO ADEQUAT

Annex 5. Pauta d'anàlisi literària d'obres de literatura infantil i juvenil ecologista
adaptada a partir de Balça i Carrillo (2019)

<u>ANÀLISI DE LES OBRES AMB CRITERIS LITERARIS A PARTIR DE LA PROPOSTA DE BALÇA I CARRILLO (2019)</u>			
Anàlisi de ... (títol)			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	
		Publicació actual	
		Editorial i col·lecció	
	Llengua	Llengua original	
		Llengua de traducció	
		Traductor/a	
	Classificació	Gènere literari	
		Subgènere literari	
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	
		P. secundaris	
	Espai		
	Temps		
	Veu narrativa		
	Estructura	Ab ovo	
		In media res	
		In extremis	
	Tema	Resum del tema i subtema	
	04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	Animals per transmetre valors
Natura per transmetre valors			
Aspectes de l'ecologia com a ciència			
Sensibilitat cap a la natura			
Conservació de la natura			
Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius			

Annex 6. Anàlisi de les obres segons les pautes d'anàlisi

6.1. *On és l'elefant?* (Barroux, 2016a)

Barroux (2016). <i>On és l'elefant?</i>. Símbol editors			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Barroux (nom artístic)
		Nacionalitat	Francesa
		Naixement i mort	Desconeguda, encara viu
		Presència a les xarxes	Presència a Instagram i a la seva pàgina web personal.
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2016
		Publicació actual	2016
		Editorial i col·lecció	Símbol editors
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Where's the elephant?</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Núria Sales i Rovira, filòloga anglesa per la UB.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte, llibre-joc.
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Elefant, l'loro i serp (sense nom)
		P. secundaris	L'ecosistema
	Espai	Zona natural (bosc) inspirar en la selva amazònica.	
	Temps	Actual, sense concretar	
	Veu narrativa	Àlbum sense mots, no hi ha veu narrativa.	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	L'àlbum parla sobre la desforestació, els efectes en la fauna i els hàbitats i les solucions que hi podem donar (zoo, recuperació de la natura, etc.).	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Llibre-joc sense mots
- Història implícita amb un final obert

6.2. On és l'estrella de mar? (Barroux, 2016b)

Barroux (2016). <i>On és l'estrella de mar?</i> . Símbol editors			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Barroux (nom artístic)
		Nacionalitat	Francesa
		Naixement i mort	Desconeguda, encara viu
		Presència a les xarxes	Presència a Instagram i a la seva pàgina web personal.
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2016
		Publicació actual	2016
		Editorial i col·lecció	Símbol editors (s/col·lecció)
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Where's the starphish?</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Núria Sales i Rovira, filòloga anglesa per la UB.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte, llibre-joc.
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Estrella de mar, medusa i balena
		P. secundaris	L'ecosistema
	Espai	Fons marítim	
	Temps	Actual, sense concretar	
	Veu narrativa	Àlbum sense mots, no hi ha veu narrativa.	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	L'àlbum parla sobre la contaminació dels ecosistemes marins, especialment sobre els residus plàstics i electrònics.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Llibre-joc sense mots
- Història implícita amb un final obert

6.3. *Lección de pesca* (Böll i Bravo, 2013)

Böll, Heinrich i Bravo, Emile (2013). <i>Lección de pesca</i>. Dibbuks			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Heinrich Böll
		Nacionalitat	-
		Naixement i mort	-
		Presència a les xarxes	-
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	Émile Bravo
		Nacionalitat	Francesa
		Naixement i mort	1964 – actualitat
		Presència a les xarxes	-
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2013
		Publicació actual	2013
		Editorial i col·lecció	Dib buks
	Llengua	Llengua original	Francès
		Llengua de traducció	Castellà
		Traductor/a	Diego Álvarez Fernández
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Faula
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Turista, pescador
		P. secundaris	-
	Espai	Port de pesca	
	Temps	Present, indeterminat	
	Veu narrativa	-	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Consum i sobreproducció	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: no seleccionat. Motius:

- Més còmic que àlbum il·lustrat.

6.4. *El jardí curiós* (Brown, 2010)

Brown, Peter (2010). <i>El jardí curiós</i> . TakaTuka			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Peter Brown
		Nacionalitat	Estatunidenca
		Naixement i mort	No especificat (encara viu)
		Presència a les xarxes	Instagram, web personal, facebook i twitter
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2010
		Publicació actual	2020
		Editorial i col·lecció	TakaTuka (s/col·lecció)
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>the curious garden</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Mireia Albert Varela, no es troba gran cosa sobre ella a la xarxa.
	Classificació	Gènere literari	Narratiu
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Liam (infant) Personatge que evoluciona
		P. secundaris	La resta de la ciutat (persones) Personatges que evolucionen
	Espai	Espai urbà (ciutat) que es naturalitza.	
	Temps	Present (indeterminat)	
	Veu narrativa	Narrador extern en tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	L'obra parla sobre la naturalització dels espais urbans i la importància de l'acció ciutadana.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Història de ciutadania activa.
- Aporta una mirada a la ciutat com a espai poc naturalitzat.

6.5. La unió fa la força. Una història de gallines (Cardon, 2017)

Cardon, Laurent (2017). <i>La unió fa la força. Una història de gallines</i> . Tramuntana			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Laurent Cardon
		Nacionalitat	Francesa
		Naixement i mort	No especificat (encara viu)
		Presència a les xarxes	Instagram
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	
		Publicació actual	2017
		Editorial i col·lecció	Tramuntana
	Llengua	Llengua original	Francès (<i>S'unir cest la force</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	María Teresa Rivas
	Classificació	Gènere literari	Narració
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Gallines
		P. secundaris	-
	Espai	Indeterminat	
	Temps	Indeterminat	
	Veu narrativa	Tercera persona observador	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Importància de la col·laboració per a l'accés a la ciència.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	X	Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Obra amb molt humor
- Tema presentat de manera indirecta i pel plaer estètic.

6.6. *Dalt del turó!* (Falls, 2023)

Falls, Barry (2023). <i>Dalt del turó!</i> . Andana editorial			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Barry Falls
		Nacionalitat	Irlandès
		Naixement i mort	No especificada
		Presència a les xarxes	Lloc web personal
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2021
		Publicació actual	2023
		Editorial i col·lecció	Andana Editorial
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Alone!</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Bel Olid, professora de traducció.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte de fades
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Pere Pastor, un nen (?) solitari que al final accepta visites al seu turó.
		P. secundaris	Animals (ratolí, ovella, tigre, etc.) i persones que col·laboren amb ell (nadó, veterinària i perruquer).
	Espai	Indeterminat, un lloc amb un o més turons.	
	Temps	Present (?)	
	Veu narrativa	Tercera persona	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Importància de la col·laboració i dels sectors implicats en la societat a l'hora de buscar solucions per a problemes.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: no seleccionat. Motius:

- No es pot classificar segons Almeida i García (2016)
- No dona peu a parlar sobre sostenibilitat del tot

6.7. A casa (Furze, 2019)

Furze, Victoria (2019). A casa. Vegueta Infantil				
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom		Victoria Furze
		Nacionalitat		Britànica
		Naixement i mort		No especificat (encara viva)
		Presència a les xarxes		Web personal, twitter, Instagram i facebook
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom		MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat		
		Naixement i mort		
		Presència a les xarxes		
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació		2019
		Publicació actual		2019
		Editorial i col·lecció		Vegueta Ediciones
	Llengua	Llengua original		Anglès (<i>Home</i>)
		Llengua de traducció		Català
		Traductor/a		Ariadna Pous, traductora i intèrpret per la UPF, presència twitter
	Classificació	Gènere literari		Narrativa
		Subgènere literari		-
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal		Tortuga
		P. secundaris		Resta d'animals, bosses de plàstics
	Espai	Fons marí		
	Temps	Present		
	Veu narrativa	Primera persona testimoni		
	Estructura	X	Ab ovo	
			In media res	
			In extremis	
Tema	Efectes dels plàstics en els ecosistemes del fons marí.			
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	X	Animals per transmetre valors	
			Natura per transmetre valors	
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència	
			Sensibilitat cap a la natura	
		X	Conservació de la natura	
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius	

Valoració: seleccionat. Motius:

- Text senzill però clar
- Il·lustracions gens prototípiques i molt interessants
- Història sense final, ens fa pensar en el futur

6.8. *Salvatge* (Hughes, 2014)

Hughes, Emily (2014). <i>Salvatge</i> . Libros del zorro rojo			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Emily Hughes
		Nacionalitat	Hawaiana
		Naixement i mort	-
		Presència a les xarxes	Pàgina personal
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2013
		Publicació actual	2014
		Editorial i col·lecció	Libros del zorro rojo
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Wild</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Mercedes Regina López, no hi ha molta informació però surt com a traductora de diferents llibres de LIJ.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	-
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	La nena (ella)
		P. secundaris	Societat (psiquiatre, entorn, etc.)
	Espai	Selva i ciutat	
	Temps	Passat recent o present, indeterminat	
	Veu narrativa	Tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Efectes en l'alteració de l'entorn en els éssers vius.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	X	Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Història que ressona a “El llibre de la selva”.
- Final positiu.
- Fa pensar en aquells animals que canviem d'hàbitat.

6.9. *El llapis* (Kim, 2023)

Kim, Hyeen (2023). <i>El llapis</i> . Libros del zorro rojo				
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom		Hyeen Kim
		Nacionalitat		Sud-coreana
		Naixement i mort		No especificades (encara viva)
		Presència a les xarxes		Cap
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom		MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat		
		Naixement i mort		
		Presència a les xarxes		
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació		2021
		Publicació actual		2023
		Editorial i col·lecció		Libros del zorro rojo
	Llengua	Llengua original		Anglès (<i>The pencil</i>)
		Llengua de traducció		Català
		Traductor/a		(àlbum sense mots)
	Classificació	Gènere literari		Narració
		Subgènere literari		-
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal		Llapis
		P. secundaris		Nena
	Espai	Indeterminat		
	Temps	Present		
	Veu narrativa	(àlbum sense mots), extern		
	Estructura	X	Ab ovo	
			In media res	
			In extremis	
	Tema	Procés de fabricació d'un llapis de colors des de la plantació de l'arbre fins a la creació d'una obra d'art.		
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors	
			Natura per transmetre valors	
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència	
		X	Sensibilitat cap a la natura	
			Conservació de la natura	
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius	

Valoració: seleccionat. Motius:

- Interessant explicació sense mots del procés de fabricació d'un llapis.
- Convida a preguntar-se sobre l'origen dels materials i la seva sostenibilitat.

6.10. *Moletown. La ciutat dels talps* (Kuhlman, 2015)

Kuhlman, Torben (2015). <i>Moletown. La ciutat dels talps</i>. Joventut			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Torben Kuhlmann
		Nacionalitat	Alemanya
		Naixement i mort	1982 – actualitat
		Presència a les xarxes	Web personal, insatagram
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIX IL·LUSTRADOR QUE AUTOR
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2014
		Publicació actual	2015
		Editorial i col·lecció	Juventut
	Llengua	Llengua original	Alemanys (<i>Maulwurfstadt</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Susana Tornero, compta amb una gran experiència traduint de l'anglès i l'alemany.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Talps (societat de talps)
		P. secundaris	Entorn
	Espai	Sota terra	
	Temps	Indeterminat	
	Veu narrativa	Tercera persona	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Explica el desenvolupament i industrialització d'una societat i els seus efectes en el seu medi ambient.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	X	Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Interessant paral·lelisme entre una societat de talps i una societat humana.
- Història amb pocs mots i amb molts matisos en la il·lustració.

6.11. *Neda-que-neda* (Lionni, 2010)

Lionni, Leo (2010). <i>Neda-que-neda</i> . Kalandraka			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Leo Lionni
		Nacionalitat	-
		Naixement i mort	1910 – 1999
		Presència a les xarxes	-
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA IL·LUSTRADORA QUE AUTORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	1963
		Publicació actual	2010
		Editorial i col·lecció	Kalandraka
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Swimmy</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Ignasi Centelles
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Neda-que-neda
		P. secundaris	Reste de peixos
	Espai	Fons marí	
	Temps	Indeterminat	
	Veu narrativa	Tercera persona externa	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	Tema	
		X	La unió fa la força
		X	Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Autor de referència
- Temàtica clàssica que es pot reinterpretar.

6.12. *Sunakay* (Martí i Salomó, 2021)

Martí, Meritxell i Salomó, Xavier (2021). <i>Sunakay</i> . Flamboyant			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Meritxell Martí
		Nacionalitat	Catalana
		Naixement i mort	1972 – actualitat
		Presència a les xarxes	Web personal
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	Xavier Salomó
		Nacionalitat	Català
		Naixement i mort	1976 – actualitat
		Presència a les xarxes	Web personal en construcció
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2021
		Publicació actual	2021
		Editorial i col·lecció	Flamoyant
	Llengua	Llengua original	Català
		Llengua de traducció	-
		Traductor/a	-
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Sunan i Kay, dues germanes que viuen juntes en una illa de plàstic.
		P. secundaris	-
	Espai	Illa de plàstic al mar	
	Temps	Futur	
	Veu narrativa	Primera persona testimoni	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Impacte de la sobreproducció de plàstic en el medi ambient i en la vida de les persones.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració final: seleccionat. Motius:

- Temàtica d'actualitat i ben tractada.
- Intertextualitat amb *Off*.
- Intenció gens moralitzadora

6.13. *El bosc dels germans* (Noritake, 2022)

Noritake, Yukiko (2022). <i>El bosc dels germans</i> . Coco Books			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Yukiko Noritake
		Nacionalitat	Japonesa, però molt vinculada a la cultura francesa.
		Naixement i mort	1989 – avui
		Presència a les xarxes	Pàgina personal, instagram i facebook
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA IL·LUSTRADORA QUE AUTORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2020
		Publicació actual	2021
		Editorial i col·lecció	Coco Books
	Llengua	Llengua original	Francès (<i>Forêt des frères</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Mireia Alegre i Clanxet, traductora amb pàgina personal i titulada
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Dos germans, sense noms. No evolucionen amb el temps.
		P. secundaris	Una figura femenina que representa la mare natura.
	Espai	Un bosc	
	Temps	Indeterminat	
	Veu narrativa	3a persona externa.	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Presa de decisions en un bosc sobre la conservació o no de la natura.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració final: seleccionat. Motius:

- Poc text i il·lustracions riques en detalls.
- Contraposició no culpabilitzadora dels dos models de vida.
- Convida a la reflexió d'una manera molt interessant.

6.14. A l'altre costat del mar (Noritake, 2023)

Noritake, Yukiko (2023). <i>A l'altre costat del mar</i> . Coco Books			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Yukiko Noritake
		Nacionalitat	Japonesa, però molt vinculada a la cultura francesa.
		Naixement i mort	1989 – avui
		Presència a les xarxes	Pàgina personal, Instagram i facebook
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA IL·LUSTRADORA QUE AUTORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2022
		Publicació actual	2023
		Editorial i col·lecció	Coco Books
	Llengua	Llengua original	Francès (<i>De l'autre côté de la mer</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Mireia Alegre i Clanxet, traductora amb pàgina personal i titulada
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Léo i Phara, dos infants amb diferents realitats. Només la Phara evoluciona amb la trama, en Léo no.
		P. secundaris	Famílies d'en Léo i na Phara.
	Espai	Acció simultània en dos espais diferents: una illa, un espai natural, i una ciutat, espai urbanitzat.	
	Temps	Actualitat	
	Veu narrativa	Narrador multimodal, Léo i Phara.	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	En Léo i na Phara ens expressen la realitat de la contaminació del mar i els seus efectes a través de dues realitats: aquells que contaminen i aquells que reben la contaminació.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració final: seleccionat. Motius:

- Exploració del llibre en dues parts contraposades
- Poc text i il·lustracions riques en detalls.

6.15. *El món va dir sí* (Nyhus, 2019)

Nyhus, Kaia Dahle (2019). <i>El món va dir sí</i> . Takatuka			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Kaia Dahle Nyhus
		Nacionalitat	Noruega
		Naixement i mort	1990 – actualitat
		Presència a les xarxes	Poca, instagram
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA AUTORA I IL·LUSTRADORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2018
		Publicació actual	2019
		Editorial i col·lecció	TakaTuka
	Llengua	Llengua original	Noruec (<i>Verden sa ja</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	SENSE DADES, però està registrada per la mateixa editorial.
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Narració històrica
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	La Terra
		P. secundaris	Habitants
	Espai	La Terra	
	Temps	Des dels orígens de la historia	
	Veu narrativa	Tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Revisió històrica de l'explotació dels recursos naturals.
- Text a cavall entre la poesia i la narrativa, predomina la narrativa.
- Il·lustracions gens prototípiques

6.16. *La nena dels pardals* (Pennypacker, 2010)

Pennypacker, Sara (2010). <i>La nena dels pardals</i>. Joventut			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Sara Pennypacker
		Nacionalitat	Estatunidenca
		Naixement i mort	1951 – actualitat
		Presència a les xarxes	Web personal
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	Yoko Tanaka
		Nacionalitat	Japonesa
		Naixement i mort	-
		Presència a les xarxes	Facebook, Twitter, web personal
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2009
		Publicació actual	2010
		Editorial i col·lecció	Juventut
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>Sparrow girl</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Raquel Solà
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Ming-Li
		P. secundaris	-
	Espai	Xina, zona rural	
	Temps	1958	
	Veu narrativa	Tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Impacte de la desaparició d'una espècie en l'entorn i la capacitat de liderar el canvi.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Referent no europeu i femení.
- Història real

6.17. *L'architecte i l'arbre* (Rassat, 2020)

Rassat, Thibaut (2020). <i>L'architecte i l'arbre</i> . Coco Books			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Thibaut Rassat
		Nacionalitat	Francesa
		Naixement i mort	1989 – actualitat (?)
		Presència a les xarxes	Instagram, web personal
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA AUTORA I IL·LUSTRADORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2019
		Publicació actual	2020
		Editorial i col·lecció	Coco Books
	Llengua	Llengua original	Francès (<i>La mauvaise herbe</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Mireia Alegre i Clanxet, traductora amb pàgina personal i titulada
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Òscar, un arquitecte que vol que totes les construccions siguin rectes.
		P. secundaris	-
	Espai	Ciutat, sense determinar quina	
	Temps	Present	
	Veu narrativa	Tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Com l'arquitectura i les creacions humanes s'han d'adequar a la natura i no eliminar-la.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Història senzilla que amaga una gran problemàtica.
- Il·lustracions senzilles
- Petit format rectangular

6.18. *Off* (Salomó, 2014)

Salomó, Xavier (2014). <i>Off</i> . Flamboyant			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Xavier Salomó
		Nacionalitat	Català
		Naixement i mort	1976 – actualitat
		Presència a les xarxes	Web personal en construcció
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA AUTORA I IL·LUSTRADORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2014
		Publicació actual	2019
		Editorial i col·lecció	Flamboyant
	Llengua	Llengua original	Català
		Llengua de traducció	-
		Traductor/a	-
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Àlbum sense mots
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Una nena i un cérvol
		P. secundaris	-
	Espai	Món apocalíptic	
	Temps	Futur	
	Veu narrativa	Cap	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
		X	Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Àlbum sense mots
- Protagonista femení
- Intertextualitat amb la caputxeta vermella
- Tema poc explorat en altres àlbums

6.19. *L'arbre generós* (Silverstein, 2015)

Silverstein, Shel (2015). <i>L'arbre generós</i> . Kalandraka			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Shel Silverstein
		Nacionalitat	Estadounidenca
		Naixement i mort	1930 – 1999
		Presència a les xarxes	Cap
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA AUTORA I IL·LUSTRADORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	1964
		Publicació actual	2015
		Editorial i col·lecció	Kalandraka, llibres per a somniar
	Llengua	Llengua original	Anglès (<i>The giving three</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Dolors Udina, traductora literària i professora de traducció.
	Classificació	Gènere literari	Narració
		Subgènere literari	Conte
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Persona, arbre
		P. secundaris	-
	Espai	No determinat	
	Temps	No determinat	
	Veu narrativa	Tercera persona omniscient	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		En realitat no conté l'essència dels ODS del tot.
			Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: no seleccionat. Motius:

- No conté l'essència dels ODS.

6.20. *La jardinera* (Stewart, 2012)

Stewart, Sarah (2012). <i>La jardinera</i>. Ekaré			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Sarah Stewart
		Nacionalitat	Estatunidenca
		Naixement i mort	1939 – actualitat
		Presència a les xarxes	-
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	David Small
		Nacionalitat	Estatunidenca
		Naixement i mort	1945 – actualitat
		Presència a les xarxes	-
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	1997
		Publicació actual	2006
		Editorial i col·lecció	Ekaré
	Llengua	Llengua original	anglès
		Llengua de traducció	castellà
		Traductor/a	Isabel Tenhamm
	Classificació	Gènere literari	Narratiu
		Subgènere literari	Epistolar
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Lydia García Evoluciona amb el temps
		P. secundaris	Família de na Lydia Evoluciona amb el temps
	Espai	Estats Units, ciutat i camps	
	Temps	Passat, època de la gran depressió	
	Veu narrativa	Primera persona epistolar	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
	Tema	Les cartes contraposen l'estil de vida urbà i natural i la capacitat d'una persona (una nena, en aquest cas) de naturalitzar una teulada d'un edifici de pisos.	
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
			Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motiu:

- Personatge femení
- Ciutadania activa i crítica
- Mirada en el passat

6.21. *¿Qué es un río?* (Vaicenavičienė, 2019)

Vaicenavičienė, Monika (2019). <i>¿Qué es un río?</i> . Oceano travesía			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Monika Vaicenavičienė
		Nacionalitat	Lituània
		Naixement i mort	No especificada (encara viva)
		Presència a les xarxes	Web personal, Instagram i LinkedIn
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	MATEIXA AUTORA I IL·LUSTRADORA
		Nacionalitat	
		Naixement i mort	
		Presència a les xarxes	
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2019
		Publicació actual	2019
		Editorial i col·lecció	Oceano travesía
	Llengua	Llengua original	suec
		Llengua de traducció	castellà
		Traductor/a	Virginia Aguirre Muñoz
	Classificació	Gènere literari	Narrativa
		Subgènere literari	Llista, assaig
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Neta i àvia, sense evolució
		P. secundaris	Cap
	Espai	Espai natural, riu	
	Temps	Present	
	Veu narrativa	Primera persona protagonista.	
	Estructura		Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació		Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
		X	Aspectes de l'ecologia com a ciència
		X	Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
			Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: no seleccionat. Motius:

- Àlbum interessant, però amb molta informació.
- Manca d'estructura narrativa.

6.22. *Un hivern equivoccat* (Vitale, 2019)

Vitale, I. (2019). <i>Un hivern equivoccat</i> . Vegueta Infantil			
01. TEXT I IL·LUSTRACIONS	Autor o autora	Nom	Ida Vitale
		Nacionalitat	Uruguaiana
		Naixement i mort	1923 – actualitat
		Presència a les xarxes	-
	Il·lustrador o il·lustradora	Nom	María Fló
		Nacionalitat	Argentina
		Naixement i mort	Sense dades, encara viva
		Presència a les xarxes	Web personal, instagram
02. DADES BIBLIOGRÀFIQUES	Publicació	Primera publicació	2023
		Publicació actual	2023
		Editorial i col·lecció	Vegueta Infantil
	Llengua	Llengua original	Castellà (<i>Un invierno equivocado</i>)
		Llengua de traducció	Català
		Traductor/a	Flor Barrier
	Classificació	Gènere literari	Narratiu
		Subgènere literari	Crònica
03. ANÀLISI LITERÀRIA	Personatges	P. principal	Animals
		P. secundaris	-
	Espai	Nodar, lloc imaginari	
	Temps	Imprecís, present	
	Veu narrativa	Tercera persona externa	
	Estructura	X	Ab ovo
			In media res
			In extremis
04. ANÀLISI DES DE L'EDS	Classificació	Tema	Adaptacions dels éssers vius arran la crisi climàtica.
		X	Animals per transmetre valors
		X	Natura per transmetre valors
			Aspectes de l'ecologia com a ciència
			Sensibilitat cap a la natura
			Conservació de la natura
		X	Relació de l'ésser humà amb altres éssers vius

Valoració: seleccionat. Motius:

- Tema poc treballat en la LIJ seleccionada.
- Tractament del tema sense culpabilitzar, es dedica a descriure.